

Guia docent de l'assignatura "Violència domèstica i delinqüència 2011/2012 contra les dones"

Codi: 100464

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	805 Graduat en Criminologia	OB	3	2

Contacte

Nom : Encarnación Bodelón González

Email : Encarna.Bodelon@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Haver cursat primer 1 i 2 curs

Objectius i contextualització

Les violències familiars i contra les dones són unes de les formes més serioses de delictes. L'objectiu general de l'assignatura és entendre les característiques específiques d'aquestes formes de vulneracions dels drets de les persones, així com conèixer els mecanismes d'intervenció de forma integral.

Els objectius específics són: conèixer l'epistemologies explicatives de les violències envers les dones i de les violències en l'àmbit de les relacions familiars; entendre la intervenció del sistema penal com una part del conjunt d'intervencions que es porten a terme des de les polítiques públiques, les seves característiques i conseqüències; i, introduir la perspectiva de gènere com a marc de referència en les intervencions contra les violències envers les dones.

Competències i resultats d'aprenentatge

1097:E01 - Demostrar que es comprenen les teories criminològiques.

1097:E01.03 - Aplicar les teories criminològiques.

1097:E02 - Accedir i interpretar les fonts de dades sobre la criminalitat.

1097:E02.05 - Analitzar amb criteri científic les informacions obtingudes en les bases de dades criminològiques.

1097:E05 - Demostrar que es coneix la diversitat de polítiques criminals per afrontar la criminalitat i els seus diferents fonaments.

1097:E05.03 - Aplicar de manera eficaç els fonaments de les diferents polítiques criminals en l'activitat professional.

1097:E09 - Demostrar que es comprenen els models de prevenció i intervenció de la criminalitat més adequats per a cada problema específic.

1097:E09.03 - Aplicar amb precisió els models de prevenció en situacions concretes de criminalitat.

1097:E10 - Identificar els recursos socials existents per intervenir en el conflicte i en la criminalitat.

1097:E10.02 - Escollir de manera adequada el recurs social per a cada cas d'intervenció professional.

1097:E15 - Analitzar el conflicte i la criminalitat utilitzant les teories criminològiques i els seus fonaments psicològics i sociològics.

1097:E15.04 - Aplicar el coneixement científic criminològic per analitzar la delinqüència.

1097:E16 - Formular hipòtesis de recerca en l'àmbit criminològic.

1097:E16.03 - Redactar correctament cada un dels apartats d'un projecte de recerca criminològica.

1097:E17 - Dissenyar una recerca criminològica identificant l'estratègia metodològica adequada als objectius plantejats.

1097:E17.02 - Utilitzar la metodologia d'investigació necessària en funció de la recerca criminològica plantejada.

1097:E23 - Utilitzar les tècniques d'avaluació del risc i les necessitats criminògenes d'una persona per determinar la proposta d'intervenció.

1097:E23.05 - Inferir els models d'intervenció en funció d'una avaluació de necessitats prèvia eficaç.

1097:T01 - Treballar de manera autònoma.

1097:T01.00 - Treballar de manera autònoma.

1097:T02 - Treballar en equip i en xarxa.

1097:T02.00 - Treballar en equip i en xarxa.

1097:T03 - Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

1097:T03.00 - Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

1097:T04 - Redactar un treball acadèmic.

1097:T04.00 - Redactar un treball acadèmic.

1097:T05 - Transmetre oralment les idees a una audiència.

1097:T05.00 - Transmetre oralment les idees a una audiència.

1097:T06 - Relacionar-se respectuosament amb persones.

1097:T06.00 - Relacionar-se respectuosament amb persones.

Continguts

I. La diversitat de les formes de les violències de gènere.

1.1. Violències contra les Dones/ violències masclistes/violències de gènere

1.2. Violències contra les dones en les relacions de parella.

1.3. Formes de violències contra altres membres de les famílies

1.4. Violència contra les/els menors i les persones grans.

2. Marcs teòrics i elements de les Violències contra les dones en les relacions de parella.

2.1. Marcs teòrics per a la comprensió del fenomen.

2.2. Característiques de les relacions abusives

2.3. Elements per a la identificació

2.4. Els mites sobre les violències contra les dones

1. La violència contra les/els menors, persones grans i altres membres de la família.

3.1. Les violències contra les/els menors

3.2. Les violències contra les persones grans

1. Un problema global: la lluita contra les violències envers les dones.

4.1. Les iniciatives feministes i la identificació del problema.

- 4.1. La violència envers les dones a la ONU.
- 4.2. Iniciatives del Consell d'Europa i Unió Europea
- 4.3. Lleis contra les violències envers les dones i violència domèstica a Amèrica Llatina i Europa.
- 5. Polítiques públiques contra les violències envers les dones a Espanya
 - 5.1. Evolució de les polítiques públiques en matèria de violències sexistes
 - 5.2. Instruments jurídics anteriors a la llei 1/2004
 - 5.3. La legislació autonòmica en matèria de violència envers les dones
- 6. La Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género.
 - 6.1. Aportacions i característiques de la llei
 - 6.2. Avaluació del funcionament de la llei 1/2004.
 - 6.3. Pràctiques en l'àmbit de l'administració de justícia.
 - 6.4. Mites sexistes en l'administració de justícia: denúncies falses i SAP.
- 7. Les violències masclistes a Catalunya
 - 7.1. L'enquesta de victimització de Catalunya
 - 7.2. La llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
 - 7.3. Els protocols d'intervenció i els seus àmbits.
- 8. Masculinitat i violència sexista
 - 8.1. La construcció de les masculinitats sexistes i la violència.
 - 8.2. Programes per treballar en prevenció de la violència masclista
 - 8.3. Els programes amb homes, que han realitzat agressions masclistes, en l'àmbit del sistema penal.
- 9. Intervencions amb dones que han patit violències masclistes
 - 9.1. La diversitat de les violències
 - 9.2. La diversitat de les dones
 - 9.3. Conseqüències en les dones i les/els menors
 - 9.4. Bones pràctiques professionals.

Metodologia

La metodologia combinarà les classes teòriques, amb els seminaris i les activitats formatives a l'aula

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge

Tipus: Dirigides				
Avaluació escrita individual	9	0.36	1097:E10.02 , 1097:T01.00 , 1097:E15.04	
Classe teòrica	18	0.72	1097:E01.03 , 1097:E02.05 , 1097:E05.03 , 1097:E09.03	
Seminari	18	0.72	1097:E05.03 , 1097:E09.03 , 1097:E10.02 , 1097:E15.04	
Treballs individuals	75	3.0	1097:E01.03 , 1097:E05.03 , 1097:T01.00 , 1097:T04.00 , 1097:E23.05	
Tipus: Supervisades				
Treball en grup	30	1.2	1097:E17.02 , 1097:T05.00 , 1097:T06.00 , 1097:T02.00	

Avaluació

Avaluació

El model d'avaluació es continuada. El professorat valorarà la participació i els treballs grupals i individuals, tornarà corregits els materials amb propostes de millora. Els treball individuals són 4. En el seminari s'avaluaran la participació i els treballs grupals.

1. Condicions per a ser avaluat

Assistència d'un 80% a les classes i Participar activament en les classes i en els treballs grupals, així com confeccionar els treballs individuals.

2. Requisits per a superar l'assignatura

Cal tenir un nota mínima de 5 en cadascuna de les tipologies d'activitats que conformen l'avaluació.

3. Recuperacions

Si un/a alumne no supera alguna de les activitats tindrà una possibilitat de recuperar. La recuperació del treball de grup i la participació es farà durant les setmanes lectives. El treball individual i la prova avaluadora durant les setmanes de recuperació

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació i debats	25%	0	0.0	1097:T02.00 , 1097:T05.00 , 1097:T06.00
Prova individual	25%	0	0.0	1097:E09.03 , 1097:T01.00 , 1097:T03.00
Treball en grup	25%	0	0.0	1097:E10.02 , 1097:T02.00 , 1097:T03.00 , 1097:T04.00 , 1097:T06.00 , 1097:E23.05
Treballs individuals	25%	0	0.0	1097:E01.03 , 1097:T04.00 , 1097:E05.03 , 1097:E15.04 , 1097:E16.03 , 1097:E17.02 , 1097:E09.03 , 1097:E02.05

Bibliografia

L'alumnat tindrà a la seva disposició un conjunt de materials d'obligatòria lectura per cada tema. Aquests materials es penjaran en el campus virtual i/o es facilitaran en el servei de fotocòpies.

La preparació dels treballs individuals i treballs grupals requerirà el treball amb les lectures recomanades.

Bibliografia específica

La bibliografia específica són lectures obligatòries per tot l'alumnat.

1. La diversitat de les formes de les violències de gènere.

Barrère, M^a Angeles, "Género, discriminación y violencia contra las mujeres, en: Lorenzo, Patricia, Maqueda, Luisa, y Rubio Ana, *Género, violencia, Derecho*, Tirant, lo Blanc, Valencia.

1. Marc teòrics i elements de les Violències contra les dones en les relacions de parella.

Romito, Patricia, "Las tácticas de ocultamiento de la violencia masculina" en: Romito, Patricia, (2007), *Un silencio ensordecedor. La violencia ocultada contra mujeres y niños*, Ed Montesinos, Madrid, 60-91.

Ferrer, Victòria, Bosch, Esperanza. (2008) Los micromachismos o microviolencias en la relación de pareja: una aproximación empírica, *Anales de psicología*, Vol. 24, N^o. 2, , págs. 341-352

3. La violència contra les/els menors, persones grans i altres membres de la família.

Barudy, Jorge, (2005), *Los buenos tratos a la infancia*. Ed. Gedisa, Barcelona

4. Un problema global: la lluita contra les violències envers les dones.

5. Polítiques públiques contra les violències envers les dones a Espanya

Bodelón, Encarna, (2008) "La violencia contra las mujeres y el derecho no-androcéntrico: pérdidas en la traducción jurídica del feminismo", en: Lorenzo, Patricia, Maqueda, Luisa, y Rubio Ana, *Género, violencia, Derecho*, Tirant, lo Blanc, Valencia.

6. La Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género.

Lorenzo, Patricia (2005) "La violencia de género en la ley integral: Valoración político-criminal". *Revista Electrónica de Ciencia Penal y Criminología* n^o 7.

7. Les violències masclistes a Catalunya

8. Masculinitat i violència sexista

Bonino, Luis, "Las microviolencias y sus efectos: claves para su detección" en: Ruiz-Jarabo Consuelo, Blanco Pilar, (coord) (2005) [*La violencia contra las mujeres : prevención y detección : cómo promover desde los servicios sanitarios relaciones autónomas, solidarias y gozosas*](#), Ed. Díaz de Santos, Madrid.

9. Intervencions amb dones que han patit violències masclistes

Tamaia. Associació de Dones contra la Violència Familiar, (2002), *Vincula't*.

Materials per treballar amb dones maltractades, Barcelona, Diputació

de Barcelona.

BIBLIOGRAFIA GENERAL

Amnistía Internacional (2007). *Pongan todos los medios a su alcance, por favor. Dos años de Ley Integral contra la Violencia de Género*. Madrid.: Amnistía Internacional.

Añón, María. José., Mestre, Ruth, (2005) "Violencia sobre las mujeres: discriminación, subordinación y derecho" en: Boix, J., Martínez, E., *La nueva ley contra la violencia de género*. Madrid: lustel.

Bosch, E., Ferrer, A. (2002). *La voz de las invisibles. Las víctimas de un mal amor que mata*. Madrid. Ed. Cátedra. Col. Feminismos.

Bodelón, Encarna. (2002). " El feminismo ante la violencia de género", in: García Inda, A. (coord.), *Género y Derechos Humanos*. Zaragoza: Editores Mira, p. 339-349.

Calvo, Manuel. (2005), "Evaluación de la respuesta jurídica frente a la violencia de género. Análisis de la ley orgánica 1/2004, de Medidas de Protección Integral contra la violencia de Género", *Cuadernos Penales José María Lizón*, 17-54.

Cantera, L. (1999). *Te pego porque te quiero. La violencia en la pareja*. Barcelona: UAB.

Corsi, J. (2003). *Maltrato y abuso en el ámbito doméstico. Fundamentos*

Corsi, Jorge (2005), "Modelos de intervención con hombres que ejercen la violencia en la pareja" *Feminismo /s: revista del Centro de Estudios sobre la Mujer de la Universidad de Alicante*, ISSN 1696-8166, Nº. 6, 2005, págs. 137-146

Dobash, Emerson, Dobash, Russell. (1992). *Women, violence and Social Change*. London: Routledge.

Ferreira, Gabriela. (1992). *Hombres violentos, mujeres maltratadas: aportes a la investigación y tratamiento de un problema social*. Buenos Aires: Editorial Sudamericana.

Ferrer Pérez, Victòria, Bosch, Esperanza, "Los mitos románticos en España" , *Boletín de psicología*, Nº. 99, 2010, págs. 7-31.

Gil Ruiz, Juana Maria, (2007). *Los diferentes rostros de la violencia de género*, Dykinson, Madrid.

Larrauri, Elena. (2007), *Criminología crítica y violencia de género*, Trotta, Madrid.

las relaciones familiares. Barcelona: Paidós.

Laurenzo, Patricia. (2004), "El nuevo delito de violencia doméstica", en *Artículo 14*. Sevilla.

Lorente, Miguel. (2001). *Mi marido me pega lo normal. Agresión a la mujer: realidades y mitos*. Editorial Ares y Mares, Barcelona

Maqueda, María Luida (2006b). "La violencia de género: entre el concepto jurídico y la realidad social", *Artículo 14*, p. 4-16.

Montalban, I. (2004). *Perspectiva de Género: criterio de interpretación, internacional y constitucional*, Madrid, Consejo General de Poder Judicial.

Osborne, Raquel (Ed.). (2001). *La violencia contra las mujeres. Realidad social y políticas públicas*. Madrid: UNED.

Rubio, Ana (coord.) (2004). *Análisis jurídico de la violencia contra las mujeres*. Sevilla. Instituto Andaluz de la Mujer. Serie Estudios n. 18.

Ruiz-Jarabo Consuelo, Blanco Pilar, (coord) (2005) [La violencia contra las mujeres : prevención y detección : cómo promover desde los servicios sanitarios relaciones autónomas, solidarias y gozosas](#), Ed. Díaz de Santos, Madrid.

Vilagrasa, Carlos, Ravetllat, I. (2006) , *Los derechos de la infancia y la adolescencia*, Ed. Ariel, Barcelona.